

Отчет за изпълнение на политиката по социална икономика за периода януари – декември 2016г.

Теодора Тодорова
Държавен експерт, дирекция СПДП

Основните документи, определящи политиката по социална икономика и социално предприемачество в България са Националната концепция за социална икономика (приета от МС на 04.04.2012 г.), План за действие по социална икономика 2014-2015 г. (приет от МС на 29.01.2014 г.) и План за действие по социална икономика 2016-2017 г. (приет от МС на 02.03. 2016 г.).

Това са първите документи, чрез които се поставя началото на координирана и целенасочена държавна политика за социална икономика и социално предприемачество. Чрез тях се подчертава ролята на сектор от икономиката, който има подчертано различна насоченост - осъществяване на социална мисия и постигане на социална цел чрез икономически механизми и производствена дейност.

Политиката по социална икономика е разработена съгласувано в **постоянно действаща работна група към министъра на труда и социалната политика**, която координира, аналитично подпомага дейността на министъра в посочената област; дава становища, препоръки и инициира законодателни инициативи.

През изтеклата 2016 г., политиката по социална икономика отбеляза развитие чрез осъществяването на редица инициативи и дейности.

С цел информиране на обществото по важни за сектора на социалната икономика въпроси бяха проведени редица **информационни прояви** като:

- Проведен **Пети Европейски Форум за социално предприемачество** 31 март – 3 април 2016 г. Форумът е възможност да се популяризира социалното предприемачество, да се повиши осведомеността на обществото за ролята и значението на социалната икономика, самите социални предприятия да създадат мрежи и идентифицират пазарните ниши и възможности. Социалните предприемачи могат директно да контактуват с представители на европейските и национални институции и могат да се запознаят с актуалните политики за насърчване на социалната икономика. Повече от 100 социални предприятия от над 16 страни участваха в международния панаир, част от Европейският Форум. Част от събитието бе и провеждането на Европейска конференция на тема “Социалното предприемачество – иновативен модел за социално включване и трудова заетост“, както и кръгли маси по актуални въпроси за социалната икономика. Форумът привлече повече от 30 000 посетители. По традиция участие в проявата вземат представители на различни дирекции от ЕК, от Европейския икономически и социален комитет, представители на българските институции, европейски кооперативни и неправителствени организации.

- Проведена бе и **кръгла маса за обсъждане на проекта на Закон за социалната икономика, 1 април 2016 г., Пловдив** (кръглата маса е част от мероприятията, проведени по време на Петия Европейски Форум на предприятията и кооперациите от социалната икономика) Представени бяха основните моменти от българския проект на закон и беше споделен международен опит в областта на законодателството от страна на представители от Франция, Румъния и др. страни.
- Български център за нестопанско право на 6-ти април 2016 г. организира **работна среща** с представители на НПО сектора и представители на МТСП за обсъждане на проекта на Закон за социалната икономика. На тази работна среща бяха поставени дискуссионни въпроси, свързани с дефиницията за социално предприятие, възможностите за насърчителни мерки в тази област, критерият реинвестиране на печалбата и др. ключови моменти.
- Във Велико Търново бе проведен **XI Национален форум на доставчиците на социални услуги**, 13-14 април 2016 г, с отделен панел **„Социална икономика и социално предприемачество – инструмент за качествена подкрепа за по-добър начин на живот“**. Представени бяха основни положения структура и обхвата на разработвания проект на Закон за социалната икономика и бяха дискутирани основни моменти от него.
- Проведен бе и **семинар с международно участие** на тема: „Законодателно осигуряване на социалната икономика“, ЦРЧРРИ, 2 – 3 юни 2016 г. Семинарът имаше за цел да даде възможност на участниците да се запознаят с подходите при изготвяне на законодателната база в отделните страни, което би помогнало на процеса за формиране на законодателството в България. Участието на представители от различни страни в рамките на тази инициатива допринесе за по-детайлното дискутиране и оценяване възможностите и перспективите, както и за обмяната на опит и добри практики в законодателната сфера.

За да се подобри правната среда на функциониране на субектите на социалната икономика **стартира процес на разработване на проект на Закон за социалната икономика**. В рамките на междуведомствената работна група бяха проведени заседания, на които бяха обсъждани структурата на подготвяния вариант на Закона.

За успеха на социалните предприятия от съществено значение е тяхното финансиране. През м. октомври 2016 г., Българска Банка за развитие (ББР) организира **Форум за инвестициите в социални предприятия**, за чието провеждане МТСП съдейства. Форумът бе под надслов „A Chance To Advance: инвестиции в социално предприемачество“. Социални предприятия имаха възможност да се срещнат с представители на Европейския инвестиционен фонд и финансирани от него фондове за рисков капитал от Франция, Италия и Великобритания.¹ В програмата на Европейския инвестиционен фонд - The Social Impact Accelerator (SIA), ББР участва като акционер от август 2015 г. Банката е инвеститор в програмата с 1 млн. евро, наравно с Deutsche Bank и Credit Cooperatif. SIA е първият паневропейски фонд в публично-частно

¹ <http://www.bbr.bg/bg/n/bylgarska-banka-za-razvitie-podkrepja-iniciativi-sys-socialno-vyzdejstvie>

партньорство за подкрепа на социални предприятия. SIA е създаден през май 2013 г, като бюджетът за финансиране възлиза на 243 млн. евро.

Във връзка с изпълнение на дейности в областта на социалната икономика, съгласно План за действие по социална икономика 2016-2017 г. (Плана), Министерство на образованието и науката постигна следните резултати:

- През м. април, в рамките на Панаир на учебни предприятия „Млад предприемач“ в гр. Пловдив, е проведена „Академия „Корпоративна социална отговорност“ с 800 участници за разработване на проекти, които да формират базови умения за създаване на социално предприятие и включване в социалната икономика /за ученици, обучавани в учебни предприятия/.
- Проведени са две кръгли маси:
 - ✓ в гр. София - за възможностите, които дава учебното предприятие за развитие на умения за включване в социалната икономика;
 - ✓ в гр. Шабла - като част от дейностите по проект „Приложение на модела обучение в учебно предприятие за намаляване на ранното напускане на училище“, с акцент върху създаване на умения у учениците за пригодност за заетост и за създаване на собствено предприятие.
- За младежи от отдалечени региони, от социално уязвими групи и конкретно за младежи от ромски произход, заплашени от преждевременно напускане на училище, е изготвена учебна програма за учебно предприятие. Учебната програма е публикувана на сайта на проекта, на сайта на Центъра за учебно-тренировъчни фирми и е достъпна за заинтересовани страни.

В изпълнение на дейностите по Плана, между 6 –ти и 20 -ти октомври 2016 г. се проведе първото издание на **Академия за социални предприемачи**.

Академията за социални предприемачи се осъществява от фондация Промяната (част от мрежата на Reach for Change) и The Business Institute. Всички участници в първото издание на Академията получиха стипендия с финансовата подкрепа на Нова Броудкастинг Груп и Министерството на труда и социалната политика.

От 225 кандидати 58 са избраните участници - активни хора с интерес и желание за развитие в сферата на социалното предприемачество. Сред тях са и лица със специфични нужди. Преобладаващо участниците са от град София, но и от още 5 града - Бургас, Варна, Видин, Пловдив и Сара Загора. Разделени в 12 екипа, участниците развиват конкретни учебни проекти, определени от тях самите, в една от 5-те предварително определени теми: интеграция на деца и младежи с увреждания; промяна на образованието отдолу-нагоре; здравословен начин на живот на деца и младежи; личностно развитие и професионално ориентиране на деца и младежи; изкуства за социална промяна.

За целта екипите преминават през интензивна обучителна програма от 68 учебни часа, разделени в три тридневни модула, посветени на: социален проблем и решение, бизнес моделиране и умения за привличане на подкрепа. Модулите включват практически работни сесии, съвместна работа с общо 44 експерти и ментори от бизнеса и социалната сфера и неформални вечерни срещи с гост-лектори.

В края на обучителната програма участниците, получават възможност да представят проектите си пред експертите и менторите на всички екипи, пред

потенциални донори и социални инвеститори и да получат обратна връзка от панел от експерти, включващ представители на фондация „Америка за България“, „Промяната“, ING Bank България и The Business Institute.²

На 09.12.2016 г. беше организирано и проведено събитие по връчване на **вторите Национални награди за социална иновация в подкрепа на социалната икономика**. Годишните национални награди дават възможност за по-добра разпознаваемост на субектите на социалната икономика и особено социалните предприятия чрез поставянето им в ползрението на широката общественост. Необходимо е да бъдат популяризирани и един от начините затова е използването на възможностите за отличаване на най-успешните и най-добрите. Това би означавало признание, както и допълнителна мотивация за постигане на напредък и растеж в тази област. В три категории бяха отличени социални предприятия с иновативни идеи.³

Информационното осигуряване на социалната икономика се осъществява и чрез специализираната интернет- страница (<http://seconomy.mlsp.government.bg>), която се поддържа от експерти в дирекция СПДП. Периодично се публикуват и авторски материали, както на интернет страницата, така и в Бюлетин по труда на МТСП.

Успешното развитие на политиката по социална икономика се основава и на доброто взаимодействие със заинтересованите органи и организации, активни в посочената област. В тази връзка бяха **развивани професионални контакти и взаимоотношения**.

И тази година експерт от дирекция СПДП участва в селектирането на социалните предприемачи, представили идеите си в рамките на инициативата „Game changers – Промяната“ на Нова Броудкастинг Груп и фондация "Reach for Change" (Швеция). ПРОМЯНАТА се осъществява от фондация Reach for Change с медийното партньорство на Нова телевизия.⁴ За трета поредна година се провежда конкурсът, който откроява онези социални предприемачи, които иска да подобрят живота на децата в България.

Участието на представителите от България (г-жа Теодора Тодорова, МТСП – член и г-жа Тихомира Палова, МИ – зам.-член) **в експертната консултативна работна група по социално предприемачество към ЕК (GECES)** и по-специално в подгрупата за финансиране на социалните предприятия допринесе за разработването на доклад, в който бе обособен отдел относно финансови стимули за социалните предприятия.⁵

² <https://www.vbox7.com/play:d2a9fd859a>

³ <http://seconomy.mlsp.government.bg/>

⁴ <http://novatv.bg/gamechangers/competition>

⁵ GECES report: Social enterprises and the social economy going forward - http://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises/expert-groups_bg